

elnöki székbe, hozzátehetjük, a jogászközönség várakozása szerint. Őszinte örömmel adunk hírt az új elnök beköszöntő beszédéről, amelynek során a bírák és ügyvédek egymásközötti viszonyáról is szólt. Az ügyvédi hivatás megbecsülése nyilatkozott meg a beszédben és az ügyvédség, amely a bíróságnak megadja a kellő tiszteletet, ezt a megbecsülést kívánja. Bizalommal tekintünk az új elnök működése elé, akinek adminisztratív képességeit a rá várakozó súlyos feladat nagy próba elé állítja.

Az adómorálról tartott előadást *dr. Takács György* pénzügyi fogalmazó a Magyar Jogászegylet pénzügyi szakosztályának folyó évi május hó 19-én tartott ülésében. Előadó mindenekelőtt e fogalom tartalmát határozta meg és pedig úgy az ethika mint az államgazdasági szempontjainak szem előtt tartásával. Rámutatott arra, hogy az adómorál Janus arcu fogalma alatt nemcsak a polgárok adófizetési kötelezettségének eszményi irányító elvét kell érteni, hanem az állami bevételek helyes felhasználásának normáját is. Ebben a kétféle irányulásban vizsgálta azután az adómorál elvét és nézte, mikép felelt meg ennek a mult. Figyelemmel volt nemcsak a hazai történetre, hanem más országokéra is, részletesen azonban éppen mi történelmünket vizsgálta, ami előadását igen érdekessé és szinessé tette. Az adómorál kimélyítése érdekében, amelynek a kényszer gyakorlása nem válik előnyére, oktató tanfolyamok felállítását tartja szükségesnek és pedig az általános tankötelezettség keretében már a magasabb népiskolákban is, de annál inkább a közép- és felsőoktatás körében. A mindvégig érdekes előadást *dr. Benedek Sándornak*, a Közigazgatási Bíróság másodelnökének, a szakosztály elnökének rövid bíráló és átfogó megjegyzései zárták be, amelyek az előadást érdeme szerint méltatták. Mi a magunk részéről kívánatosnak tartanók, ha addig is, amíg az előadó kívánságához képest az adómorálról való tanítás a rendes oktatás keretén helyt kapna, a Magyar Jogászegylet ezen tanulságos és gondolatkeltő értekezést mihamarább és minél nagyobb számban kihozná és terjesztené, mert az adómorál elvének térhódítása az állam egyik legfőbb érdeke.

Dr. B. I.

A nemzetközi magánjog mai állását Magyarországon ismerteti *dr. Meszlény Arthur* a Blätter für internationales Privatrecht 1928 áprilisi számában megjelent kimerítő tanulmányában. Különösen a házassági jog, valorizáció, a teljesítési pénznem, a részvénytársasági jog és a kényszeregyezségi eljárás terén felmerült gyakorlati eseteket állítja össze és látja el magyarázó és összefoglaló megjegyzésekkel.

Irodalom.

Két könyv a valorizációs törvényről. A németek megalkották 1925 júliusában törvényüket a valorizációról és elmélet és gyakorlat évekig tartó vitája után a jogi és gazdasági élet folytonos rázkódásai között iparkodtak azt az életbe átültetni. A valorizáció legfanatikusabb hívei sem tartották jónak a tör-

vényt, amit a novelláris módosítások sora s a birói gyakorlatban s leglényegesebb kérdések tekintetében felmerült kontroverziák igazolnak. Nálunk a valorizáció kérdései körülbelül ugyanazon időben s a német gazdasági élet hasonló kérdéseivel párhuzamosan merültek fel. Megoldásuk egészségesebb uton, az egészséges és természetes, önmagából szerves fejlődés útján történt. A magyar kir. Kuriának s vele együtt a jogot fejlesztő és jogot alkalmazó tényezők immanens jogérzetének, jogot fejlesztő és jogot alkotó képességének soha el nem muló dicső emlékezte lesz az a néhány lap, amelyek a valorizációs joggyakorlat birói-jog alkotta szabályait fogják megörökíteni.

Lesznek, — mondom — mert az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló törvény nem tesz pontot az eddigi jogfejlődés szabályai után s nem törli el az eddigi megállapodott és kialakult szabályokat. Sok helyütt megállást parancsol, itt-ott visszafejleszt, de mindenütt utatmódot hagy a birói gyakorlat érvényesülésére. Ez adja meg a kommentár létjogosultságának és szükségességének előfeltételeit és célját. *Dr. Almási Antal* (A valorizációs törvény magyarázata, Tébe 1928.) és *Dr. Nizsalovszky Endre kommentárjai* (Az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló törvény. A törvényhozás tárgyalási anyagával, az irányadó joggyakorlattal és magyarázó jegyzetekkel. Összeállította és a jegyzeteket írta Dr. Nizsalovszky Endre igazságügyi min. titkár, Budapest, 1928. Grill Károly könyvkiadóvállalata) e cél szolgálatában íródtak s a kitűzött feladatot maradék nélküli megvalósítják.

Nem véletlen, hogy úgy Nizsalovszky könyve, mint Almási átfogó munkája ugyanazt a rendszert követik. A törvényhozási teljes anyagot, a birói gyakorlatot és saját jegyzeteiket párhuzamosan adják. A törvény, a gyakorlat és a tudomány hármasságán keresztül szűrnek mindanivalóikat. S e részben talán szabad megállapítanunk, hogy e két könyv az inflációs idők kommentárjai után valorizációt, — még pedig a méltányos kiegyenlítés elvén túli 100%-os valorizációt jelent. Értékük abban van, hogy messze az egyes törvényszakaszokon túl látnak és találnak összefüggéseket s így az egyes kérdéseknek a magánjog egész materiájával való összefüggését állandóan érzékeltetik. Különösen áll ez Almási munkájára, kinek az élet- és járadékbiztosítási szerződésen alapuló pénztartozásokról szóló 20—27. §§-hoz írott jegyzetei alkalmas alapul fognak szolgálhatni a kiadandó rendeletek számára. Nizsalovszkynál ilyen kiemelkedő résznek látjuk a jelzálogjogról szóló 28. §-hoz írott jegyzeteket. De akár a családi vagy öröklési jogon alapuló pénztartozások átértékeléséről szóló 15—16. §§-ok jegyzeteit olvassuk (1. Almási jegyzeteit a végrendeleti végrehajtó, a törvénytelen gyermek tartásdíját illetőleg stb. 147—148. old.) akár az átértékelésből kizárt követelésekről írott magyarázatokat (1. Nizsalovszkynál az óvadékról írt jegyzeteket 34—35. old.), egyképen látjuk, hogy a jó kommentár a jogi irásműnek azért egyik legnehezebb fajtája, mert tudásban, fantáziában, precizitásban egymást ki-

egyensúlyozó egyforma igen magas mértéket kíván. Ez a két munka ezeknek a legmagasabb szempontoknak szem előtt tartásával készült, s így gyakorlat és elmélet számára nélkülözhetetlen forrás.

H. L.

Értékjog és zálogjog. *Dr. Nizsalovszky Endre.*
Budapest 1928. — Gyönyörködtetően hatnak a kommentáló és magyarázó irodalom tengerében az elméleti munkák szigetei. Nizsalovszky könyve egyszerű polemiának indul az értékjog új dogmatikai kategóriájával szemben, de végeredményben, mint a zálogjog fejlődésének és elméletének szinte teljes bemutatása jelentkezik. A szerző biztos jártassággal mozog úgy a jogtörténet mezőjén, mint a nagy jogtudósok tanításainak és téziseinek érdekében. Felépítése nagyvonalú, okfejtése világos, érvei acélos erejűek: a mű, mint egész, szép és meggyőző; értékes darabja a zálogjog nemzetközi irodalmának. Mindezek mellett pedig gyakorlati jelentősége is van ma, amikor uton-utfélen támadnak a zálogjog új, különös alakulásai.

Gl. A.

Magyar állampolgársági jog. *Dr. Ferenczy Ferenc.*
A hatóságok tudják legjobban megmondani, mennyi bajt okoz nekik, hogy eligazítsák a feleket abban a labirintusban, amit ma állampolgársági jognak neveznek. Még jogászember is nehezen ismeri ki magát a régi jog és a trianoni törvény ellentmondó intézkedései között. Amint adóügyekben, itt is szükség lett volna egy hivatalos összeállításra, hiszen vagy öt törvény és tizenkét rendelet szól az állampolgárságról, opcióról, visszahonosításról stb.

Dr. Ferenczy Ferenc belügyminiszteri titkár vállalkozott arra a nehéz feladatra, hogy világos összeállításban, áttekinthetően adja az érvényben levő jogszabályokat s azok hivatalos magyarozatát úgy, amint azokat a belügyminisztérium értelmezi. Ezt a munkát kitünően oldotta meg. Ritkán akad kezünkbe jogi munka, mely ily alaposan, tiszta, világos magyar nyelven dolgozza fel tárgyát, mint ez a kézikönyv. Mellőz minden sallangot, csak a lényegét adja. Magyarozatai kitűnnek komoly okfejtésükkel s ha a belügyminisztérium egyik másik állásfoglalásával nem is értünk egyet, ha megkönnyíteni s nem megnehezíteni kívánjuk megszállt területről elköltözött s mi több, kiüldözött testvéreinknek az anyaországban letelepülését, el kell ösmernünk, hogy a mai jogállapot maradéktalan feldolgozást nyert e könyvben, mely alapos tanulmány és munka eredménye. Ferenczy Ferenc kézikönyve, melyet jogász és laikus egyaránt haszonnal forgathat, részletesen ösmerteti a magyar állampolgárság igazolása, megszerzése, elvesztése, a opció, a visszahonosítás, a külföldiek beköltözése kérdéseit, kérvénymintákat ad minden előforduló esetre, pontos kioktatást a mellékletek megszerzésére, a kérvények illetékezésére s